

Viðmerking:

Havnarfólk! Hvar eru tit?

Fyrst vil eg takka Beatu Jensen á Dimmalætting fyrir greinina í dimmu tann 24. apríl 1999, har tú minnir okkum á, at vit mugu ansa eftir at forminni ikki fara fyrri bakka. Somuleiðis takk Beata fyrri eina sera áhuga-verda frágreiðing um Bauer, húsið og katolikkarnar í Føroyum fyrri uml. 150 ár síðani.

Næst vil eg takka Jákup Lindenskov fyrri undirtøkuna í Sosialinum 6. mai 1999 og síðani í góðan morgun Føroyar í Utvarpi Føroya tann 25. mai 1999, har hann tekur undir við mær í samband við sethúsinum í J.C. Svabosgøtu 19, sum í mars mánaði brunnur í grund. Takk fyrri Jákup at tú so diggiliga mindar søguliga virðini í Rættará og serstakliga Kristines Minde/Bauers hús, eitt rættuligt herðaklapp. Rætt hevur tú Jákup, tá tú nevnið bygda byggi-spekulatiónir í trýssinum. Men Jákup, tað var eisini skammuligt, at Tórshavnar Kommuna ella politikararnir í Havn gingu á odda við slíkum byggi-svansi, bert fyrri at forvinna sær sjálvum ein løtvinning við at geva slík byggi-loyvi, har bygt bleiv uttan fyrilit. Politikararnir tá mundu ikki hugsa um umhvørvi, hugan í býnum, søguna ella tann gamla arkitektúrinn ella byggi-sniði. Hetta burdi Tórsh. kommunu á dag tikið til eftirtektar og bót upp á skeivleikan og byggi-svansi-ð, ið starvsfelagarnir/politikararnir í únum gjördu. Mær vitandi hava tit møguleika til mangt og hvat, men brúka tað ikki. Eg skrivaði til Býráði í Havn tann 26.04.99 um ikki at ganga byggi-málið í Svabos. Á móti. Tann 21.05.99 fekk eg svar frá byggi- og býarskipanar-nevndini at byggingur-in í Svabos. 19 hevði frá teimum fingið loyvi at byggja upp aftur. Hetta átti Byggingeildin í Tórsh. Kommunu at havt forða fyrri, tí húsin fjaldir Kristines M. soleiðis at húsið húsið hevur ligið burtgoymt í skýmaskoti og gloymt í uml. 40 ár.

Í trýssinum var tað ein bygdamáður av Eiði, men fluttur úr Fuglafirni, ið byggi upp fyrri Kristines Minde. So er ikki í dag, í dag er tað ein Havnarmaður við stórum H og har aftrat útbúgvinn arkitektur, ið stendur fyrri skemdargerðini ið nú skal endurtakast. Arkitektúrinn er Albert Isfeldt, sum av góðum grundum er settur at endurbyggja húsin í Svabosgøtu 19 fyrri systurnar, ið búgva í Noreg.

Áðrenn eg skrivaði í blaðið, ið kom út 24. apríl 1999, var eg og tosaði við Albert Isfeldt, um vit ikki at byggja aftur á okkum. Svarið var nei, tí so vildu systir hansara gerðast húsvillar. Húsvillar, hvar? Tær gerast

Bauershús - sæð av hospitalsvegnum um 1920

ikki húsvillar í Havn, tí tær búgva í Noreg, har tann eina hevur búið í nógv ár. Ja! men „húsin eru bert til útleigan“ svaraði eg. Líkamikið sært tú svaraði arkitektúrinn „um húsin verða bygd upp aftur, so kinnu hesar systir mínar fáa nógv pengar fyrri húsin, tí øki er mitt í Havnini og húsið spildurnýtt“. Eg ótaðist, tonkti mitt, men svaraði okkurt soleiðis. Lat okkum gera eitt hvørt saman, soleiðis at systir mínar kunnu fáa sum mest fyrri grundøki - vit kundu t.d. søkt ein formminnisstovn, kommununa ella Landstýri, men nei og kortaneir var svarið eg fekk. Har var einki at heinta, eingin kensla fyrri barnaheimið og umhvørvi har hann er vaksn upp. Nei! Har taldi bert løtvinningur.

Albert tú gert eina dárgerð, at tú ikki vil bota um skeivleikan, ið gjørdur var í 60'unum. Eitt kann eg fortelja tær, handan byggingin verður ein stórir, negativur varði hjá tær. At tú, sum stórir H Havnarmaður og arkitektur ikki dugur at siggja virðini í tí gamla er spell. Men, gott hjá tær; tá arkitektur talar, so sýnist tað sum um mynduleikarnir bara syngja við. Hetta kemur tær til nytta, nú tú vil vinna tær pening fyrri at byggja upp fyrri aftur barn-domsheim titt og aftur leggja tað í skugga.

Nú tikir mangan lógið at bygdamáður, sum eg havi áhuga fyrri Havnini og Kristines Minde í Rættará. Hetta er tó ikki so lógið, tí Gudmundur K. Isfeldt var beigi ommu mína Jolina Andreassen, ið var gift við Eiðis Tummas bústandi í Fuglafirni.

Mamma Gudmund og Jolinu var Joline Joensen av Eiði og pápin var Íslending-

ur av Norðfjörðinum. Tá Jolina doyði fór pápin við Vágen til Føroyar, og lat bórni Jolina 1/2 ár go Gudmundur 3 ár fostra upp á Eiði.

Sonur Jolinu var pápi mín, mamma mín og Gunhild Isfeldt vóru systir - foddar Eldevig úr Fuglafirni. Stutt sagt, so var Gudmundur K. Isfeldt. Ommubeigi mín og kona hansara Gunhild Isfeldt var mostir mín.

Tá Gudmundur og Gunhild fóru úr Fuglafirni til Havnar, keyptu tey Kristines Minde. Vit vóru ofta í Havn, har vit vitjaðu og pápi hjálpti mammubeiggi. Eg var sjálvur í Havn í øllum ferum, og so skjótt til bar. Í Havn bleiv eg aldur upp eins og ein sonur í húsinum, hóast mostir og ommubeigi fingi átta børn. Tá eg fór úr skúlanum, var eg enn meira í Havn, har eg hjálpti ommubeiggi við ymiskum og har ímillum at byggja húsin í J.C. Svabosgøtu.

Gudmundur og Gunhild vóru eini fyrirmyndarlig hjún, og fyrri mær at siggja fingi tey alt at bera til. Gudmundur keypti gamla sjúkrakassabyggingin í Magnus Heinasonargøtu til niðurrivringar seinast í háltýrssi-num. Hann fekk byggi-loyvi í garðinum. Lat húsið byggja, men byggi eina hædd omaná, og fluttu inn har at búgva fyrri í 60'unum. Tað var húsið, ið brendi í grund tann 20. mars 1999.

Nókur fá ár seinri, fór Gudmundur at spekulera uppá hús til útleigan og keypti húsið, ið kallaðist „Svalan“, ið var grannahús við Ebenezer. Hann lat eisini tey gera stórru, við tí fyrri eyga at konan skuldi kunna klára seg, tá ið hann var

farin. Hann tók sum givið at hann fór fyrri - og so varð, tí hann var væl eldri enn hon. Tá var eingin ALMA ella socialhjálpi at fáa, so ikki kann sigast annað enn at Gudmundur hugsaði um familju sína. Grundøki til „Svaluna“ hevði hann ikki, bert ertagarðin kring Kristines Minde, so har var bara eini ráð at taka. Gera seg væl við ein býráðslim, so mundi alt fara at laga seg - helst var neyðugt at lova eitthvørt afturfyrri. Byggi-loyvið fekk hann til eitt stórt hús. sum bleiv kroyst niður í garðin, sum skótt fyltist við leigurum.

Tá familjan var flutt yvir í stórra húsið, helt Gudmundur gamli fyrri, at tað litla „brúnahús“ ongantíð skuldi verði byggt. Harvið segði hann, at hann angraði byggingina og at hann hevði gjørt eitt mistak.

Við hesum orðum vil eg heita á teg Albert G. Isfeldt arkitektur at vaska hendur foreldrum tínum, áðrenn ovseint er og slikka tíni býarspekulatióssár áðrenn tú gert tín egna skemdarvarða, ið verður eitt negativt minni um teg. Sum bygdamáður helt eg at nógv fólk búðu í Havn. Eg má fara at hugsa umaftur, tí har kunnu ikki vera nógv Havnarfólk, tá bert Beata Jensen og Jákup Lindenskov gera var við skemdargerðina, ið er í ferð við at fara fram mitt í deiliga høvudsstaði okkara. Hugsi tykkum Havnarfólk, hvat fara eftirkomarar okkara at siga um tykkum, at tit blunda og lata standa til.

Takk fyrri upptøkuna
Ingi Andreassen
Kambsdalur

Okkurt um vantandi áhuga

Eitt slag av bygdamáður var í Sörvági hin 3.6., har tey ið uppmøtt vóru, sum eg seinni hoyri vóru 58 í tali, fingi eina frágreiðing frá arbeidinum við at endurreisa fiskavirkið West Fish í Sörvági. Sum eg skilti tað, var talan um góðar 4 milliónir krónur, ið skulu til fyrri at opna virkið. Noya-gtigu töluni annars minnst eg ikki, men vit fingi so at vita, at við gamla partapeninginum og nýteknadum partapeningi, resta enn millum 500.000 og 600.000 kr. í, til figgingin er fingin upp á pláss.

Andrias Berglið sigur við Sosialin hin 11.6., at hann er sera skuffaður, tí ikki ein króna varð tekna á fundinum. Har má eg taka sörvingar í verju: fyrri tað fyrsta fekk eingin ta fatan, at pengarnir skuldu teknast her og nú á fundinum. Øll fingi eitt pappír at skriva eitt belab á, og so skuldi hetta last inn innan nakrar dagar. Eingin ivi er um, at fleiri nýttu henda møguleika, tað gjørdi undirritaði í øllum førum. So at siga, at fundurin onga krónu gav, er í øllum førum at undirdriva sannleikan, um so ikki 500.000 kr. komu inn. Men mær vitandi, er figgingin við at koma upp á pláss, so myndin er ikki so svørt, sum nevndarformaðurin vil gera hana til.

Har má ein eisini minnst, at tað eru bert fáðir mánaðir síðan, at limirnir í arbeidsmannafelagnum í Sörvági, ið er stórsti partaigarin í virkinum, fingi at vita, at virkið hevði eitt kemu undirskot í fjór, 600.000 kr., vegna vánaliga leiðslu, rætt og slætt. So vánaliga, at bankin kravdi hana frá, varð alment upplýst á arbeidsmannafelagsfundinum.

Til henda fundin vistu fólk ikki betri, enn at klárt var at byrja virksemd. Men fingi á fundinum til sína stóru undran opinberað, at yvir hálv millión restaði í. Nú eru sörvingar ikki heilt tápuligir, vil eg vága at pástánda, so við ringu fyrverandi úrslitum í huganum, vældu fólk at fara heim og tryggja eitt sindur upp á hetta teimum varð upplýst á fundinum, áðrenn ein glaðbeintur aftur setti í. Tí óttin er jú har: Ríkur virkið aftur? Skal partapeningurin aftur hækkaast um hált á? o.s.f.

Tað sýnist heldur ikki, sum at nevndin dugur at hyggja út um eingjagarðarnar, fyrri at finna eina unga, skilagóða og virkisfýsna leiðslu. Hóast at næmingar úr fiskivinnuskúlanum ár um ár fara úr skúlanum við enná internationalum prísum, so eru tað eftir øllum at døma, bert fólk innan heimligu

bøgarðarnar, ið eru til, tá tað kemur til hatta. Og tað er ikki altið, at nærmasta loysnin er tann besta.

Í kassanum hjá arbeidsmannafelagnum man skjótt bara eiturkoppaspinn vera eftir, sum haðan er lora út í milliónavis. Og ein kann spyrja seg sjálvan, hvat felagið hevur fingið burtur úr fyrri alla ta risaupphædd, ið haðan er latin. Bert lutvist arbeidi fyrri 10 fólk í 1998 er higartil úrslitið eftir seinastu milliónainnsprengingina. Einku stórvegis at reypa av, má ássannast. Umframt tað mugu vit ássanna, at vit í Sörvági eftir hondini einki arbeidsmannafelag eiga. Felagið er blivi ein vinnuligur figgiargrunnur, og nevndin har er blivin arbeidsgevarar, og tað er í minari verð ikki so heppi. Eg má siga, at prinsippielt havi eg altið verið imóti, at eitt arbeidsmannafelag gerst arbeidsgevari, tí hvønn skulu arbeidsfólkini fá fara til? Hetta er dilemmaðið í Sörvági, tykir mær. Vit hava eitt arbeidsmannafelag, sum er blivi arbeidsgevarafelag og figgiargrunnur, og tað er altsó langt frá grundhugsjónini við einum fakfelag.

Teir pengar, sum skuldu staði sum verkfallsgrunnur, eru lempaðir út í eitt botnleyst hól at deka undirskot hjá einum virki. Og hvat hevur tað við fakfelagsarbeidi at gera?

Sjálvandi vilja sörvingar hava arbeidi og eitt virki, men áhaldandi at seta pening í, bæði persónliga og gjøgnum arbeidsmannafelagið við tí úrsliti, at virkið háltv ella heilt ár eftir aftur steðgar fyrri peningamangul, leiðist fólk við eftir hondini. Og tí er ikki undur í, at fólk fegin vilja hugsa seg um, og tað meira enn eina ferð áðrenn tey aftur seta pening í.

Annars skal Andrias Berglið hava rós fyrri, at hann hevur gjørt eitt fyrri-myndarliga gott arbeidi fyrri at fáa virkið at ganga. Og tað er ikki hansara skuld, at tað hevur gingist so strilti sum tað mangan hevur.

Men livst so spyrst. Vónandi fáa vit nú eitt virki, sum ber seg og kann hvíla í sær sjálvum. Vónandi verður leita væl og virðiliga eftir einari góðari og virkisfúsari leiðslu til virkið, tað er neyðugt skal virkinum verða lív laga. Og vónandi ferð arbeidsmannafelagið ikki aftur inn í nakra vinnuliga verkætlan, tí tað er nú einaferð ikki uppgávan hjá einum fakfelag. Og so havi eg sagt mitt.

Sonni Jacobsen